

Markéta Šichtařová: Co přinese v ekonomice rok 2023?

- CZ24 News | 30. prosince 2022

ČESKO: Velké investory na Wall Street stejně jako babičku v nejzapadlejší české vesnici bude zajímat, jak moc silně bude v příštím roce kousat inflace.

Tady mám dobrou a zároveň špatnou zprávu. Dobrou zprávou je, že tempo inflace se v příštím roce zmírní. Špatná zpráva zní, že ceny dál porostou tempem, které bylo v posledních letech jen těžko představitelné. Zatímco za celý rok 2022 tempo inflace v Česku dosáhne v průměru za celý rok zhruba 15 %, v příštím roce to bude kolem 10 %. První polovina roku 2023 se odehraje v duchu dvouciferné inflace, ve druhé polovině roku tempo inflace zeslábně na jednociferné hodnoty. Růst cen budou dál žít drahé energie. Státní cenové stropy budou znamenat jen částečnou úlevu. Dražší energie se pak budou stále víc propisovat do všeho zboží. A dražší potraviny pocítí každý z nás.

Tempo inflace zůstane zvýšené nejen v české ekonomice, ale i ve světě. Musí nás proto zajímat reakce centrálních bank. Tady se začíná projevovat, že centrální banky přeci jen už zpomalily tempo zvyšování úrokových sazeb. Úrokové sazby amerického Fedu před letošními Vánocemi narostly o 50 bazických bodů do pásma 4,25-4,50 %. Tempo zvyšování sazeb Fedu tedy zpomalilo po čtveřici předchozích „hiků“ o 75 bazických bodů. Neboli očekává se, že boj proti inflaci už nebude tak urputný jako dosud.

Evropská centrální banka (ECB) po vzoru Fedu také přišla se zpomalením při zvyšování sazeb ze 75 na 50 bazických bodů. Rozdíl je ale v tom, že Evropská centrální banka začala své úrokové sazby zvyšovat později než americký Fed. Výsledkem je, že zatímco v USA vyskočily úrokové sazby viditelně nad 4 %, v eurozóně narostla základní sazba ECB jen na 2,5 %. ECB ale zároveň přislíbila další zvyšování sazeb v příštím roce, kdy by měly vyrůst viditelně nad 3 %. Trh odhaduje, že ECB v příštích měsících zvýší sazby o více než 1 procentní bod. Kromě toho Evropská centrální banka má v plánu naordinovat své rozvaze dietu. Snižování rozvahy ECB by mělo začít v březnu a mělo by probíhat do poloviny příštího roku v rozsahu 15 mld. eur měsíčně. V podání ECB tak budeme v přímém přenosu sledovat kvantitativní utahování poté, co se ECB mnohaletým programem kvantitativního uvolňování stala největším věřitelem mnoha vlád eurozóny.

Nesmíme zapomínat ani na Českou národní banku. Její základní sazba leží v posledních 6 měsících výš než v USA i v eurozóně – u 7 %. Tam podle nás setrvá v příštích měsících. Pokud by se měly sazby ČNB měnit, tak podle nás až v závěru příštího roku, a to směrem dolů. Když to nějak sečteme, tak zatímco v posledních letech centrálních banky svou rozvolněnou měnovou politikou vytvořily podhoubí pro nárůst tempa inflace, v příštím roce v jejich podání budou pokračovat pokusy o nápravu tohoto stavu.

Chování centrálních bank a postupné „zdržování“ peněz bude mít zákonitě odraz v ekonomice. Pro investory bude najednou nemyslitelné přijít k levným úvěrům, což se odrazí ve slabší ochotě investovat – do čehokoliv. Akciové trhy podle nás nebudou ani v roce 2023 představovat bezpečné místo pro zaparkování kapitálu. Podobně na tom bude třeba nemovitostí trh. Splaskávání cenových bublin by mělo pokračovat i v roce 2023.

Za této situace se nemůže dařit ani jednotlivým ekonomikám. Třeba americký Fed v příštím roce očekává poměrně citelný nárůst míry nezaměstnanosti v USA z 3,7 % na 4,6 % na konci roku 2023. To naznačuje, že zhoršení ekonomických podmínek může vyústit v recesi největší ekonomiky světa.

Mezinárodní měnový fond pro příští rok očekává růst globální ekonomiky jen o 2,7 %. Českou ekonomiku budou brzdít obavy domácností z budoucnosti, což se odrazí v jejich slabších útratách. Zatímco v posledních letech byla domácí spotřeba tahounem růstu české ekonomiky, v příštím roce bude naopak brzdou. V příštím roce podle nás česká ekonomika neporoste, ale bude klesat o necelé 1 %.

Důležitým tématem zůstane i v roce 2023 energetická krize. K jejímu vzniku rozhodně nepřispělo jen zastavení dodávek plynu z Ruska. Výrazně se na tom podepsalo i zelené tažení evropských politiků. Naštěstí pro tuto zimu jsme z nejhoršího venku, zásobníky plynu se po celé Evropě podařilo během podzimu naplnit na více než 90 %, někde i na 100 %. Dodávky plynu z Ruska totiž nahradil norský plyn a pak také dodávky zkapalněného plynu (LNG). Jenže Evropa si bude muset brzy vybrat. O dodávky LNG bude Evropa soutěžit především s Asií. Zároveň se ale Evropa brání smlouvám na delší období kvůli svým klimatickým cílům. Jenže dodavatelé LNG právě na dlouhodobých kontraktech fungují. Když to sečeme, tak buď si Evropa otevřeně přizná, že plyn pro ni bude i v následujících patnácti letech důležitý, nebo můžeme mít velké problémy naplnit zásobníky už před příští zimou. To by samozřejmě výrazně zvýšilo cenu plynu a elektřiny na evropských trzích a eskalovalo energetickou krizi. Pak by se nám v ještě větším rozjelo to, co nás trápilo letos – skokový nárůst cen energií, následně celkové inflace, zamrznutí spotřeby a nutnost centrálních bank ještě víc dramaticky zvyšovat úrokové sazby. V tomto scénáři by byl propad české ekonomiky větší.

AUTOR: Markéta Šichtařová

[ZDROJ](#)